

నగలు-వగలు

మృత్యున్నం పన్నెండు గంటలైంది. ఎండలో మలమలమాడి, అడుగున కాళ్ళు అంటుకుపోతూ, నుమ్మం మెట్టెక్కి చూచే సరికి, ఇల్లంతా నకనకలాడుతూ వుంది. బారలా లేచుకొని, రలుపు రక్కలు వచ్చి బోయేవాణ్ణి, ఆహ్వానిస్తూ ఎదురు చూస్తున్నట్టుయ్య... కేవలరావు కోసం....

ఓ మూల చెరగు పతచుకొని, దంటి దాన్ని పక్కనే వేసుకుని అవిడగారు మాగ స్తుగా పడుకొని వుంది.

కాళికి చెప్పాలూ, తలమీద గొడుగు-రక ఎండ మాంచి తీతంగా వుండేమా, ముఖం నిండా వెనుటలు త్రవవించుకు పోతున్నాయి.

ప్రతిదీ అక్రమరసకి! అమాతం గొడుగు-చెప్పాలూ కొసకొక్క రేచూ? కొన్నా, ఉన్నా నాలుగుకొల భాగోతమే! గొడుగే చూటలయగుమీదనో మర్చిపోయిచ్చేస్తాడు. కాలో చెప్పాలూ, ఏ నడిమింవలో, కుక్కలో మనుషులో ఎతుకుపోతాడు.

ఇంతే! ఈ ఆదాళి... ఇంట్లోకి అఖరికి ఏ దొంగాడు దూరినా యింతే... ఇల్లంతా దొచుకుపోతున్నా అరమాత నిద్రలే!

కేవలరావుకి కడుపులో అకలి దహించుక పోతోంది. విసురుగా అటూ ఇటూ నడిచి అవిడగారి చిటికెననేలు కనికకన తొక్కాడు.

ఎవరూ...? అని క్రుళ్లపడి లేచింది కాంత.

కళ్ళు మలుముకొంటూ, 'అప్పవేపన్నం దెయ్యిందిండీ! ఎంతలో ఎంతవిద్ర పట్టే సింహా!... రలుపు బారలా తీసుకునిమరి.. అంటూ ఆవులిస్తూ వినుకుంటూ లేచింది.

కేవలరావు కాళ్ళు చేతులూ కడుక్కుని తచ్చాడు. కాంత నిద్రనుమహంతో రూలుకు వుంది. ఓటా కంచం పెట్టి అన్నం వడ్డించింది.

విన్నారా?..... మా ఇల్లి అతగారు దానికి, నెకేను, మిరియం గాజాలూ, తలకి నెమలిసింధం రాగిడీ, ఒక టేమిటికి... పెట్టి పుట్టి ఆ యింట్లో పడింది... బంగారంతో కులతూగి పోతోంది! నేనూ ఉన్నాను— తుమ్మచెక్కలా... ఆడనయి పుట్టాక బంగారం మొయ్యదాని కక్కాకపోతే, వినిటండి పొక్కం? అని అడిగింది.

కేవలరావు కాంత ముఖంలోకి చూసి, కాంత వయస్సు, ఆమటల వడ్డీ చేరినా వేసి చూశాడు. కావురానికొచ్చి, ముచ్చటగా చూడేట్టు... ఏ దాడి చంటిపాప... దీనితో, రక్కకుమిక్కిలి అనుభవం గడించుకున్నట్టు పెద్దరకం చూటలు విని నవ్వుకొన్నాడు.

'వా అవస్థ చూసి, నవ్వుతారు. నవ్వుకేం? పగా? ఏట్రా? ఎంతకాలం బలికినా ఇంతే గా? మికిచ్చి పెండ్లిచేసింది తమాషా కను కొన్నారా? పోరెడంత కట్టుం బాసి...' అంటూ అగింది.

ర మ జు త్రి

'అలా అని తలెత్తిచూశాడు. పొరుషున్ని అనుభవించే త్రి స్వ్యాపరత్వాన్ని దప్పక గుర్తించాడు. ఇంకీ, తనకి పెళ్ళియిన తర్వాతనించి, ఏమాతం జగలపట్ల క్రమ వహించలేదనేగా? తాపత్రయం! కాని కోసం ఎన్ని మూటలు హృదయంతోంచి ఏరదానికైవా సిద్ధపడుతోంది.

'తర్వాత?'

'పెళ్ళిచేసి, మీకు కట్టపెట్టింది సుఖపదా నిక్కాదూ? జగలూ, నాన్యాలలోనే ఆడ

దానిబతుకు! మీ బిక్కుర్యంపైకి కనిపించాలంటే, అడకిటుకు!... పదిమంది కోళ్ళలో నలిగి నానాలంటే, అడేనండి రహస్యం!'

కేవలరావుకి మాటలేం తలకక్కడంలేదు. తీరికలేని చిట్కంపై కంచెసిపని. ఎంతనేనూ వనూళ్ళు, చేదుకుట్టుతో విజంటతో ఒక తుణం చూడగా ఊకిరి కిల్చదానికి బారీ లేదు. చిన్న బాంకింగ్ వ్యవహారాలా పాగు తోంది. నూటికి ఇరవై రూపాయలు మిగిలే కమీషనులు గుణించుకొంటూ ఎంతనేనూ గడించుకొంటూ ఉండటంతప్ప అడవాళి అప్పటా ముచ్చటా తీర్చే భోరణిలో లేడు.

'కొత్తగా కంచెసి పెటామా? అది రాస్తా అభివృద్ధి కానీ, చేయిద్దాం! అని చాటుకుంటూ వస్తున్నా దింతకాలం. ఇక చెల్లెలుగాదు చేయించుకొగానే, అది పండి వక్కొనికే వచ్చి, నుమ్మడి కాయలా సుండెల మీద పడేలావుంది.

'ఊ బంగారం ధర తగ్గనీ... చేయించు కోవచ్చు.' అన్నాడు ప్రస్తుతానికి వదలిండు కొనే భోరణిలో.

పాపం! కాంత కొక్కా తీర్చలేక పోతున్నానే, అనే కింక కొంచెం కొంచెం రగులూనే వుంది.

'బాగా నేవుండి! సముద్రాన్ని వానికే,

"ఆ మోసగాడిదవచ్చి మోసగాడిదలన్నిటిని చెడగొడుతోంది..."

తెరలూ అగనీయ, స్వానంచేదాం... అన్నట్లుంది. ఎప్పటికప్పుడు వాయిదా వేసుకుంటూ వచ్చారు. పెరి తతంకం పూరయిన వగల్గుంచి, అకీలు పెడుతూనే, వచ్చారు. మీ అలోచన పిపట్టాన తెలిసేనాకే ఎన్నా క్యాలాదిసారా కావడంలేదు!

కాంతనూటలు నివికూడా తక్కువేయ్యకండా గుమ్మం వాటివాయ్యాదు చేతులు కడుక్కుని...

'ఎవరికీ పట్టని సంసారం... ఎందుకొచ్చిన బతుకు?' అనుకొంది. యెప్పుగా తెలిగిన మేఖూలు కళ్ళలో కరగడం తెలియకెట్లాయి. ఎలాగేనా, తన కోర్కె సాధించుకుంటేరాటి! నిళు మనుషులైతా మానులైతా చిత్తరింపచెయ్యాలి!

'ఇంకా ఎవ్వో చేయించి, ఒకరకెడతా వని, అకీ...' అని మనస్సు తోరడిపోయింది. అకీ వసాంచడం మానవలసిగం. ఆ అకీ తుంచెవరై, ఇన్ని దుఃఖాలూ, వివేకాలు

గొంతులో అద్దు పెట్టుకొని, సంసారం చేస్తోంది.

చంటిది నిద్రనించి త్రుళ్ళిపడితేచింది. లేమానే, ఏడుపు సాగించింది. రాంజేళ్ళు వచ్చినందుకు ఇంత అన్నం తినాల్సింది పోయి, కొరుక్కుతినేస్తోంది 'పాలు, పాల'ని—

ఈ వయస్సులో, ఇంత లేతవయస్సులో చిలకా గొరింకలా కేరుతూ ప్రేలుతూ ఉండవలసిన తమ్మ—సంసారం వాడర బందిలో సతమత మెపోతోంది. దీనికి, విడుకీ భగభగ మొరీనే వగలే!

అతగారు అతలంబినించి, ఏ జో వార్తలు వా గు కొచ్చే తుంటుంది. తోకా తను ఇలో వచ్చానేదిక! ఇరుగు పొరుగులు తేల్చుకోలేని నివేదకలూ, నమస్సలూ అన్నీ మేదాలమీద అతగారు తప్పొప్పుల పటికే తయారుచేసి ఆనందించడం...

'అబ్బాయి ధోంచేసి, కళ్ళిపోయావేమిటి కాంతం!' అని కూలబడి, 'వాడి ప్రకానికెక్కణ్ణుంచొచ్చి పడిందోగాని, అకంపెనీ, ఒక అప్పుడు కాత్రి పడి వదలొండు...కూడా బిపోతుంది. పి పట్టాన కేవుడు తెరిపిన పడిలేనేగాని, మనిషి కాదు.'—అని ఉమ్మరుమంది గొవించిమ్మ ఎండవేడికి చిడిమిడి పడుతూ.

'అరియ్యా! మా కెరెలి అత వారు ఎన్నిరకాల చేయించాలో విన్నాకా! సర్వసారాలయమూరి ప్రతం కూడా చేసుకుని, ఈచారినే వడతారని తెలిసింది.'

అంది కాంత చంటిదాని శోలో అన్నం ముప్పకుక్కతూ. చంటిది ఉక్కిరి విక్కిరై పోరపోయింది.

'ఎవళ్ళో అనుకుంటున్నట్లున్నారపాపం పోరపోతోంది. అదివరేగాని, అన్ని రకాలా చేయిస్తే రాండు తేటికే తక్కువవచ్చదు. వేని క్రూ పెట్టి పుట్టాలి! ఇనా, వాళ్ళకడో తెక్క వ్రతమాకీ' అని పొగడిసింది అతగారు.

ఇద్దరూ ఒకే గర్భావ త్రుట్టికా, వాడలు వేరు. మనుతలంవేరు. మనమలు వేరు. మన మ్యలు వేరు. కెరెలి మీద, లేనిపోని అనూయలాంటిపార గుండెని మట్టెట్టు కొంటోంది. ఇన్ని కన్నీళ్ళు ప్రవహించడానికూ వా బెరుదియ్యడంలేదు.

'...ఏనాడో కేళి కాదు వాగ్గానం చేకారు. కట్టూలు మాత్రం వీరుపోకేనా మా వాక్కుని వీడి మరీ వనూలు చేకారు. ఇంతవరకూ దిక్కు దివాలంలేదు. ఏయేటి కాయాను వాయివాలనివాక వాయివాయి...

ఆ నెక్కి ను చేయిస్తామని, ఈ రాళ్ళ చరమతి ఇంతవరకూ వోసిమెడ...అ మంగళీనూత్రం ఒకటి మాత్రం వేలాడుతూంది.'

'వామీద విరుచుక పడతావేం! ఈ నెలే పురమాయింపించి తయారు చేయించుకోండి! మగాడు చేతిలో వున్నాడుగా! గొవించిమ్మ రుసరుసలాడింది.

'మీరూ కాదనరు. అయినా లేదనరు మధ్యక నేనా అడుకీ' కాంత గొణిగింది.

సంభాషణలో సారం పీలు గుమ్మలు చంటిది...కంచం కోకు కలికినట్టు కలికి... విసిరి, ఇలంతా చిమ్మి నీళ్ళ దగ్గరికి పరిగెత్తి గొవించిమ్మ మామూ, కన్ను మామకొంది.

* * *
కాంత చాచామీదిమంచి మామూకే ఉంది రోడ్డు నెంటలో బస్సుగడం... తన చేలి, మఱిగారు చేతిలో సంది అన్నవరం సర్వ సారాలు గా స్వామి పటం...ముఖాన్ని ముంకంబొట్టూ...అవికే మెడలో, తలలో మెరు పోన్న కొక వగలూ.....కళ్ళిని చీకట్లు కమ్మిస్తూ వస్తావు.

'అవికే అహంకారం ప్రదర్శించడాకెక్కపోలు దిగుతుంటం.....' ఒక్కచాకి ఈర్వ్యావ్యాలవిద్యుద్బలవంలాకీరమంత పాకింది. అడుగులో అడుగులు తడవడికింది దిగింది ఆలోచించుకొంటు భావల్ని కౌగిలం పారల్లా చింపుకొంటూ...

దంపతులు గుమ్మం ఎక్కడున్నాడు గొవించిమ్మ ఆహ్వానించింది.

'మీరు వచ్చారనే, అనుకొంటున్నాం...' అంది. కాంత కెరెల్ని పరామర్శించింది లోపలెంత వేడిగావున్నా వేకి చలగా...

కెరెల్కి మాత్రం ప్రతిక్షణం తన నాక్కి బహుముఖాల ప్రదర్శించాలనే తిహ తహ ఎక్కువైపోయింది. మెడలో రాళ్ళ నెక్కి వనాలుగుపేటల గోవ్వనం గొలుగు.....తల మీద నెలివీంఘం కాగిడి...చేతులికి మియింగాజాలు, వంచరంగుల వాయిల్ చీర... చీటితో అహంకార తూరితంగా ఏడో ఉన్నతమైన అంతపు కెగిరిపోయి, కింకీ మూచే మాపుతో వచ్చింది.

'చాలా సొమ్మయిపోయిందండి అమ్మ గారూ!' అన్నాడు మరది...రం గెలో పొరెల్ని ప్రవేశపెడుతూ...

'అకీ...అవదుటయ్యా! మీరు గవక క్షర్యం చేకారు.....మాలాంటి వాళ్ళం మానూ మామూ...అబ్బాయి...అనిపించే కుంది. ఏనా, కొంత ముండా వడకా ఆలోచించుకోవాలన్నాయి...నేనన్నావని కాదు గాని...'

కాంత చిత్త తుకోచ్చింది. కళ్ళి

వెస్ప
లోక ప్రసిద్ధయన గొంతు

మరియు గుండె విల్లలను రొమ్ము పడికెము

త్వరితంగా నిదారించింది దివనది గొంతు కాప్పి కొమ్మ వడికెము, దగులు, బాణలు, గొంతు మరియ గుండె విల్లలను రొమ్ము పడికెముగా నిదారించింది. ఒక వెస్పను తప్పించి... వ్యాధికారక క్రిమి లుంఠి, వొప్పిని వోగొండవర్షులు బరికే అందరి కనువరఅనిదంప అపాదించింది.

వెస్ప
దొంతు మరియ గుండె విల్లలు! మంచి వ్యాధిల అంబి కడమా కోకెము!

సి.ఇ. ప్రెస్ (అందియా) ప్రైవేట్ లి
హైదరాబాద్

పోర వికెంట్లు: కాకా కి కంపెనీ, 86, నైవచ్చ వాయికకో బికి, ముద్రాగు-8.

మాఖండాకి ఒక్కసారి చూసి వక్కవ్కరిగింది.

'చెవులా గుళ్ళు కట్టుకుపోలే... ఏం చెప్పుకుంటాడు? సరదాలు తీరాలంటే, డబ్బుకోసం చూస్తే, ఎలా? ఇప్పుడు మళ్ళా కాళ్ళ వంటి ఒకటి పురచూయించా...'

'బాగానే వుంది!'

'బోవ తలయ్యి! మా అక్కవలానే, వుంచాకాదు. ఏం పాపం చేసుకుందని..... తెలియ చూడేళ్ళవుతున్నా... అని అగింది చెల్లెలు...

కాంతకూడా చెల్లెలు తెగిసి అడుగుతూం డటం తన పక్కానికి బలమే బనా, వెక్కిరించినట్లు, ఆక్షేపించినట్లు మనస్సుని నొక్కిపట్టింది.

'ఎవరి అంతసులు వాళ్ళని... వాళ్ళేదో కంపెనీ వ్యాపారంలో మునిగి తేలుతున్నాడు. నివిషం తీరిక లేదనుకో! నగలు చేయింక మంటే చూటలేక వెయ్యికోళ్ళతో కనిపెట్టుకున్నావోవారి..... వాడు తిరుబడి చూసుకు చేయి ప్రాడంతగా యిదయితే.....' అని సస్సుంచుకో బాసింది గోవిందమ్మ...

'లేవండీ! ఎప్పుడు భోజనాలు చేసి బస్సు క్లూరో, కాస్త ఎగిరిపడుతురుగాని...' అని గోవిందమ్మ కొంత మర్యాదక ప్రయోగించింది.

'ఇవ్యాక ఆయనా నేనూ ఉపవాసం...' చిరునవ్వు నవ్వుతూ అంది. ఆయనకూడా నల్లనిముఖంలో తెలనివళ్ళు మెరిపించాడు.

'బనా, ఏ ఉప్పుమసిండ్లో నోకాయో తినకండా ఒకప్పుడా వుంటారా? అని, కోవలివెపు తలకరేసింది చంటిది నన్నమ్మ చంకడిగలంలేదు...

కాంతమనస్సు మనస్సులో లేదు. కుతకత లాడుతోంది. ముందొచ్చిన చెవులుకంటే వెనకొచ్చిన కోమ్ములు వాడిట! ఎవరదృష్టం వాళ్ళని సరిపెట్టుకోలేదు తను. తనూ అదృష్టాన్ని అన్వేషించి, సాధించివుండే ఆత్మ సంత్వేప!

చెల్లెలు నగలుగురించి ఊరిస్తూ చెపుతోంది. ఆయన గుడ్డిరాళ్ళువేసి, నెక్కలు పూరిచేయించాలనుకుంటే, తన బోరాడి బోరాడి మంచీరకం పొట్టు చేయించిందట! ఇవన్నీ సాధించడానికి, కొంత సత్యాగ్రహం కూడా చేయాల్సివచ్చిందట! దానితో వాళ్ళు చూడలేలి, బంగారం కొనితెచ్చి నగలు పుంజాయించెవరకు తను కాంతింకలేదట! ఇలాగే ఎన్నో సూరిపోసింది.

కేవలరావు రాత్రి ఏ పదో బింది ఇంటికి వచ్చేసరికి! అంతా పడుకున్నారు. చెల్లెలి నగలు పేరుపేరునా చూపించి, వాటి సరిత్రంతా పూసగచ్చినట్లు చెప్పింది. ఎంతో ఆకాభిరహ్యదయంతో ఆకాశించింది.

'ఉచూ, ఇది పెట్టుబళ్ళ సమయం.... ఎంతసేపూ నామ్మ, 'కోటి'నన్నాతి! ఎంత

వడి నవ్వుమొస్తూండీ నీకేమైనా తెలుసా? ఈ సంవత్సరానికి కలాభంలేదు! అనివక్కరి తిరిగి పడుకున్నాడు.

కాంత కుప్పలా కూరిపోయింది. ఎదురుగా మాఖండాకి చూసుకుంది. తనకే ఎంతో అనవ్యంగావుంది. ప్రతీర కబిందువులా శైలెలి నగలు ప్రతిబింబిస్తున్నాయ! ప్రతికోణంలో చెల్లెలి చిరునవ్వు విషబాణంలా చూసుకుపోతోంది! విషవలయంచుట్టూ తిరుగుతూంది. వెలుగుతోన్న విద్యుద్దీపం శయ్యలలా తలవెండుకలికి నివ్వంటిండుకొంటోంది.

'కేకేమేదలా కూరిపోయింది ఆకే... ఇకలాభంలేదు. డబ్బు ఖర్చుపెట్టి ఒక్క నగ్నా చేయించరు.

తెలవారులూ నిద్రపట్టలేదు. ఎలుపెక్కిన కళ్ళలో కెంపులు కంపిస్తున్నాయ!

తెలవారగట్ట ఫసు బస్సుకి, దంపతులిద్దరూ లేచారు. గోవిందమ్మ వాళ్ళి ప్రయాణానికి సన్నాహాలు చేసింది.

'అక్క వెళ్ళోవా!' అంటూ చెప్పదానికొచ్చింది వెళ్ళేటప్పుడు.

'ఊ! అని మూరిగింది కాంత.

చెల్లెలు దిగాలపడి, మళ్ళీ నోరెత్తకండా వెళ్ళిపోయింది.

అంతే!

'మీ చెల్లెలు బాగా సూరిపోసిట్టుంది. అన్నం మీక అలకలే ఎవరికి? అంది ఆత్మ.

'నా గొడవ మీ రెక్కండి!' అని ముడుచుకు వదుకుంది. చంటిది గోరెత్తిపోయింది.

కేవలరావు వట్టిం చుకో లేదు సాయం కాలంవరకూ. అతన్ని పదిమట్టంగా కదలించివేసింది కాంత సత్యాగ్రహ భోరణి.

'బలే నీ పట్టు విడిచవ్వన్న చూట!' అన్నాడు తానీగా. తలెత్తి చూసింది కాంత.

'నేనూ భోజనం చేయ్యను. నీ యిష్టం వచ్చినట్లు చేసుకో!' అన్నాడు.

ఇలంతా నిశ్శబ్దం ఆవరించింది.

'ఆ చెల్లెలమ్మ గాకొచ్చి చేసిన నిర్వాహక విడి. ఎవళ్ళకి తగ్గట్లు వాళ్ళంటారు. లేని పాని పొకడలకే పోయి, ఎందుకొచ్చిన ఇబ్బందులు?'

అంటోంది గోవిందమ్మ.

నమాంతరేఖల మీద ప్రయాణం చేసే సమస్యలు తెమలనట్లు, ఎక్కడా కలవనటు.. ఆ రాత్రికరూ భోజనం శయ్యి తేడు. చంటిది ఏదీ గోలచేసి నిద్రపోయింది.

కేవలరావు మొకం కమ్మివట్టు నిద్రపోయాడు. క్రాసి, కాంతకి కుసు కూలేడు. కడుపులో 'ఆకలి' అని, తానొప్పుకోక పోయినా, తనక దహించివేస్తోంది.

తన కోసం... ఆయన కూడా భోజనం శయ్యడం చూడేయడ మేం కర్మ!

ఇదో యెస్తు. తన కోర్కెల వడగ తీ పడగొటదాని! వేసిన తాయెతు! తనలో మాత్రం అంతటి పట్టుదలెందుకు? చేయిస్తూ చేయించారు లేకపోలే మాన... తనకి, తన కుటుంబాన్ని గుర్తించవలసిన బాధ్యత వుంది. ఆయన కన్ననిప్పురాల్సి ఆలోచించాల్సిన అంశ తనకీవుంది. తను మూర్ఖుడే... అది తనకే అపకరించేలా వుంది?!

ముందాయన మనస్సు కరిగింక గలగాతీ సత్యాగ్రహం చేసిన త త మాత్రం తేత ఆయనా లొంగిపోడు. మీడు మిక్కిలి వడి నుందిలో తన్ని ఆడిపోసుకుంటాడు.

చంటిది అమాయకంగా నిద్రపోతోంది. పన్నెండు గంటలు కంక కంకన మోగుతున్నాయి.

'ఏవండీ, లేవండీ! భోజనం చేతురుగాని...' అంది బుజిగింపుగా,

కళ్ళు తెరిచాడు కేవలరావు.

'నీకు నగలు చేయించనందుకు, నన్ను క్షింఘుకోనియా! పరిస్థితులలాంటివి... సంతకాంతికి నీ ముచ్చట తీరు ప్రాదు అప్పటికీ... చేయింక తేక పోలే... నేను వతిఅసమర్థుణ్ణి చూట... నీ యిష్టంవొచ్చిన కేమి విధించు భరిస్తా' అన్నాడు.

నిద్ర తూగుతున్న కళ్ళని... మిలనింక చూస్తూ, 'అబ్బ ఊరుకోండి! తప్పం తా నాదీ! మిమ్మల్ను వకసరంగా ఊభ పెట్టాను. మా చెల్లెలిమీద అనాయ ఇలా సూరిపోయిం దన్న చూట...'

అని, కేవలరావుని లేవదీసింది.

'బలే సత్యాగ్రహం వికమింక కున్నట్లేనా? అన్నాడు. కాంతకుఖంలో ప్రకాంత వాతావరణంలో- అనిక వకలన్నీ వకలె మెరుగున్నాయి. ★

ఆంధ్ర
మధుర
గర్భవహిని
నివారిణి

కేవలకుటిరం వెవేట్ లిమిటెడ్
తయపేది, ఆ మద్రాసు-16

అంధ్రప్రదేశ్ ఏజంట్లు;
మెనర్సు సీకారామవెనకరెడ్డి పబ్లికేషన్
విజయవాడ, సికిందరాబాదు.